

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VI. — Wydana i rozesłana dnia 16. stycznia 1895.

Treść: (M 12—13) 12. Rozporządzenie, zawierające postanowienia o przewozie materiałów niebezpiecznych na jeziorze Bodeńskim. — 13. Rozporządzenie, dotyczące się uzupełnienia i zmiany niektórych postanowień międzynarodowego Porządku żeglarskiego i portowego dla jeziora Bodeńskiego, jakoteż wydanych przepisów zapewniających bezpieczeństwo żeglugi na jeziorze Bodeńskim.

12.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. stycznia 1895,

zawierające postanowienia o przewozie materiałów niebezpiecznych na jeziorze Bodeńskim.

Na zasadzie umów zawartych między Rządami państw nad jeziorem Bodeńskim leżących, wydają się z częściową zmianą przepisów międzynarodowego Porządku żeglarskiego i portowego dla jeziora Bodeńskiego z dnia 22. września 1867, Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1868, następujące postanowienia pod względem przewozu materiałów niebezpiecznych na jeziorze Bodeńskim:

A. Przewóz przedmiotów wybuchających (materiałów rozsadzających).

I. Następujące przedmioty wybuchające przepuszczone są do obrotu na jeziorze Bodeńskim:

1. Proch — saletra rozsadzająca, saletra palna — (wielce ścisła mieszanina gatunków saletry neutralnie oddziaływających i węgla lub materiałów, których głównymi częściami składowymi są węgiel, wydor i tlen, z siarką lub bez siarki);

2. następujące przetwory zawierające nitroglicerynę:

a) dynamit I (mieszanina nitrogliceryny z materiałami prochowymi nie wybuchającymi same

- przez się i nie samopalnymi, przy średniej ciepłocie plastyczna, nie wydzielająca kropli),
- b) dynamit II i III (dynamit węglowy, mieszanina nitrogliceryny z mieszaninami podobnymi do prochu strzelniczego),
- c) żelatyna rozsadzająca (mieszanina przy ciepłocie średniej rozciągliwo-sprężysta, składająca się z nitrogliceryny żelatynowej nitrocellulozą, żelatynowaną, z alkalicznymi węglanowami (a względnie ziemiami alkalicznymi) albo rodzajami saletry neutralnie oddziaływającymi lub bez nich),
- d) dynamit żelatynowy (mieszanina przy średniej ciepłocie plastyczna, składająca się z nitrogliceryny żelatynowanej nitrocellulozą i mąki drzewnej, saletry i alkaliów węglanowych [a względnie ziemi alkalicznych]),
- e) karbonit (mieszanina nitrogliceryny z mieszaninami podobnymi do prochu strzelniczego i z materiałami płynnymi same przez się nie wybuchającymi lub nie samopalnymi);
3. nitrocelluloza (luźna, zawierająca najmniej 20 procentów wody i prasowana, nie żelatynowana), w szczególności bawełna strzelnicza i wełna kleinowa, jakoteż mieszanina nitrocellulozy z rodzajami saletry neutralnie oddziaływającymi;
4. następujące mieszaniny zawierające związki nitrowe istot należących do aromatycznych:
- a) sekuryt (mieszanina saletry amoniakalnej, saletry potażowej i dynitrobenzolu lub podobnych istot);
- b) roburyt (mieszanina chlorodinitrobenzolu, chloronitronaftaliny lub nitrochlorobenzolu i saletry amoniakalnej);

5. naboje, petardy, wyroby pirotechniczne, podpały rozsadzające służące do podpalania ładunków (np. kapsle rozsadzające), podpałki (amorces);

6. wszelkie przedmioty wybuchające, których przesyłanie kolejami żelaznymi i drogami wodnymi będzie kiedykolwiek dozwolone w państwach nad jeziorem Bodeńskim leżących.

Statki, wiozące przedmioty wybuchające, gdy zawijają do stacyi przeznaczenia tych materiałów, powinny być zaopatrzone w papiery posyłkowe, potrzebne według przepisów stacyi przeznaczenia państwa nadbrzeżnego.

II. Następując materiały, o ile zapakowane są w sposób przepisany dla obrotu kolejowego a mianowicie, o ile ich opakowanie nie dopuszcza drgania i wyciskania, nie będą uważane za przedmioty wybuchające:

1. podpały nie rozsadzające, przepisane w wojску i marynarce jednego z państw nadbrzeżnych,

2. kapsle używane do broni palnej, kapsle blaszkowe i naboje do broni palnej,

3. lonty.

III. Od obrotu na jeziorze Bodeńskim wyłączone są przedmioty wybuchające, które według I. I nie są dopuszczone a mianowicie:

1. nitrogliceryna zwyczajna i w roztworach;

2. piorunian złota, suchy w formie stałej lub w proszku, piorunian rtęci, piorunian srebra i przetwory z nich otrzymane;

3. rodzaje cukru nitrowego, rodzaje skrobii nitrowej i mieszaniny z nich otrzymane;

4. mieszaniny wydzielające krople nitrogliceryny;

5. przedmioty wybuchowe, które albo

a) oddziaływają kwaśno [z wyjątkiem prochu, saletry rozsadzającej i saletry palnej (I, 1), sekurytu (I, 4 a) i roburytu (I, 4 b)], lub

b) przy ciepłocie aż do $+40^{\circ}\text{C}$. poczynają rozkładać się same przez się, lub

c) które zawierają:

aa) chlorany [z wyjątkiem kapsli rozsadzających i podpałek (I, 5)], lub

bb) pikryniany, lub

cc) fosfor [z wyjątkiem podpałek (I, 5)], lub

dd) siarczki miedzi;

6. przedmioty wybuchające w osłonach nabojujowych, o ile takowe po wierzchu zwilżone są nitrogliceryną (liczba 1) lub innym płynem rozsadzają-

cym, albo obłożone są po wierzchu przedmiotami wybuchającymi stałymi;

7. przetwory wybuchające, w których pojedyncze części składowe, same przez się nie wybuchające, znajdują się w naczyniu zamkniętem, przegrodami łatwo przebić się dającymi lub przyrządami kurkowymi oddzielone i wybuch może być spowodowany dopiero przez zniszczenie, oddalenie przegród lub przez otwarcie przyrządów kurkowych;

8. broń palna nabita.

IV. Na statkach przewożących ludzi, jakoteż na tratwach nie wolno transportować przedmiotów wybuchających, wolno jednak wieźć tyle prochu strzelniczego i wyrobów pirotechnicznych, ile ich potrzeba do dawania sygnałów.

Wyjątek dozwolony jest tylko wtedy, gdy w nagłych przypadkach powszechnego niebezpieczeństwa, na przykład w razie zatorów chodzi o przewiezienie do miejsca przeznaczenia w jak najkrótszym czasie i pod pewną eskortą puszek do rozsadzania potrzebnych i materiału do ich napełniania.

Każdy statek używany do przewiezienia przedmiotów wybuchających powinien mieć z sobą czołno wybawcze.

V. Przedmioty wybuchające pakować należy mocno w pakach lub beczkach drewnianych mocno zrobionych i mających grubość zastosowaną do tego co zawierają, których spojenia powinny być tak zeszezlone, żeby nie mogło się wysypywać i które nie mają być opatrzone żelaznymi obręczami lub opaskami. Zamiast pak lub beczek drewnianych można także używać beczek tak zwanych amerykańskich, zrobionych z kilku warstw bardzo twardej i grubej pokostowanej tektury. Naczynia używane do przewozu prochu, saletry rozsadzającej i saletry palnej (I, 1) nie powinny mieć w sobie ani gwoździ lub śrub żelaznych, ani żadnych innych spojeń żelaznych.

Proch, saletrę rozsadzającą, saletrę palną (I, 1), tudzież proch zrobiony z nitrocellulozy żelatynowanej z saletrą lub bez niej (I, 3) można pakować w naczyniach metalowych z wyjątkiem żelaznych. Przed zapakowaniem w beczki lub paki robi się z przedmiotów tych albo pakiety (w naczyniach blaszanych) najwięcej po $2\frac{1}{2}$ kilograma, albo wysypuje się do worków nieprzepuszczających, zrobionych z trwałych tkanin, proch mączny do worków ze skóry lub gęstej materii kauczukowej.

Przedmiotów wybuchających, wymienionych pod I, 2 i 4 nie wolno posyłać w luźnej masie, lecz tylko w nabojach. Naboje te, jakoteż naboje z balwełny strzelniczej prasowanej, powleczone lub nie powleczone parafiną (I, 3), łączyć należy w pakiety,

obwijając je papierem. Podobnie postępuje się z przedmiotami wybuchającymi dopuszczonymi według I, 6, o ile kolejami żelaznymi wolno posyłać tylko w formie naboju. Naboje z materiałów pod I 2, wymienionych, opatrywać należy nadto powłoką zabezpieczającą od weiskania się wody lub wilgoci (np. umieszczać je w workach gumowych zaklejanych rozczynem gumy).

Bawełnę strzelniczą prasowaną zawierającą najmniej 15 procentów wody, jakoteż naboje sekurytowe i roburytowe (I, 4) wolno pakować także w puszkach blaszanych lub pudełkach tekturowych, dających zamknięcie się szczelnie.

Do przesłania luźnie nitrocellulozy, zawierającej w sobie najmniej 20 procentów wody, potrzebne jest mocne opakowanie w naczyniach o grubych ścianach szczelnie zamkniętych.

Przedmioty wybuchające wszelkiego rodzaju nie powinny być opatrzone podpałami lub lontami i nie wolno ich pakować razem z niemi lub z nabojami do broni palnej (II, 2) w tych samych naczyniach.

Naczynia, służące za opakowanie dla przedmiotów wybuchających, powinny być opatrzone napisem, wyrażającym co zawierają: proch, saletra rozsadzająca, saletra palna, proch z nitrocellulozy i saletry, naboje, petardy, wyroby pirotechniczne, podpały, naboje dynamitowe, naboje z dynamitu węglowego, naboje z żelatyny rozsadzającej, naboje z dynamitu żelatynowego, naboje karbonitowe, bawełna strzelnicza itp. Nadto powinna znajdować się na nich firma lub marka fabryki, z której przedmioty wybuchające pochodzą lub oznaczenie fabryki przez Władzę naczelną dozwolone i do wiadomości publicznej podane

Waga brutto posyłek, zawierających proch, saletrę palną (I, 1), bawełnę strzelniczą (I, 3), ładunki, petardy, wyroby pirotechniczne lub podpały (I, 5), nie powinna przenosić 90 kilogramów, a posyłek zawierających wszelkie inne przedmioty wybuchające, 35 kilogramów. Do pryzmatycznego prochu działowego w ładunkach nie stosują się te oznaczenia wagi.

Opakowanie, jakie kiedykolwiek będzie przepisane dla obrotu na kolejach żelaznych, dostatecznym będzie także do przewozu jeziorem Boduńskim.

VI. Przy pakowaniu i ładowaniu, jakoteż przy wyładowywaniu i rozpakowywaniu przedmiotów wybuchających, nie wolno palić ognia lub gołego światła, ani też palić tytoniu.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu unikać należy starannie wstrząśnięć. Dlatego też nie wolno posyłek toczyć ani rzucać.

VII. Ładować i wyładowywać wolno tylko w miejscu wyznaczonym do tego przez właściwą Władzę policyjną, a które powinno być najmniej na 300 metrów oddalone od budynków zamieszkałych. Oprócz tego dozwolone jest ładowanie i wyładowywanie przedmiotów wybuchających w przeznaczonych na to miejscach przed fabryką materiałów wybuchających lub w takiej fabryce albo w składzie materiałów wybuchających policyjnie koncesyowanymi, jakoteż w tych oddziałach portu, które Władza portowa do tego wyznaczy.

Miejsce do ładowania nie powinno być podczas czynności dostępne dla publiczności a jeżeli ładowanie i wyładowywanie odbywa się wyjątkowo w ciemności, należy je oświetlić latarniami stałe i wysoko przytwierdzonymi. Naczyń napełnionych materiałem wybuchającym nie wolno pierwiej na miejsce ładowania przynosić lub pozwalać przynosić, aż dopiero wtedy, gdy ładowanie ma się rozpocząć.

VIII. Materiałów wymienionych pod I, 2 aż do 4 nie wolno na tym samym statku pakować razem z prochem, saletrą rozsadzającą, saletrą palną (I, 1), ładunkami, petardami, wyrobami pirotechnicznymi, podpałami (I, 5) lub z nabojami do broni palnej (II, 2). Podobnie podpały rozsadzające umieszczać zawsze należy oddzielone od prochu i innych przedmiotów wybuchających.

IX. Przedmioty wybuchające pakować należy na statku pod pokładem w miejscu zamkniętem, które na parowcach znajduje się powinno jak można najdalej od kotłowni. Bezek nie należy stawiać prosto, lecz trzeba je kłaść a od potoczenia się ubezpieczać podkładami drewnianymi. Jeżeli wyjątkowo niektóre paki posyłki trzeba poprzywiązywać, używać należy do tego wyłącznie sznurów, nigdy zaś łańcuchów. Wszelkie żelazne części składowe, które w drodze mogłyby stykać się z posyłkami, powijają należy pakulami, słomą lub płatanami.

Łodzie otwarte, wiozące przedmioty wybuchające, powinny być okryte osłoną szczelnie zamykającą (np. płótnem impregnowanem).

Ani w lokalach w taki sposób użytych, ani w tych, które do nich bezpośrednio przylegają, nie wolno pakować kapsli i lontów (II, 2 i 3).

Od przewożenia jednocześnie z takimi wyłączone są przedmioty łatwo zapalne lub samopalne, do których jednak nie zalicza się węgli i koksu.

X. Przewóz przedmiotów wybuchających dozwolony jest tylko w dnie i gdy jest widno.

Na statkach, wiozących przedmioty wybuchające, zapalanie światła i ognia dozwolone jest tylko w takim razie, jeżeli statek ma zamknięte paliśko i tylko w niem.

XI. Statki, wiozące przedmioty wybuchające w ilości przenoszącej 35 kilogramów wagi brutto, zachowywać powinny w drodze, podczas zatrzymywania się i lądowania następujące przepisy:

1. Statki winny wozić z sobą banderę czarną z białym *P* z daleka widzialną, zawsze rozpostartą, służącą za znak ostrzegawczy;

2. nie powinny nigdy zostawać bez pilnowania;

3. trzymać się powinny jak najdalej od innych statków;

Jeżeli transport składa się z kilku statków, takowe winny trzymać się w odległości najmniej 50 metrów jeden od drugiego;

5. jeżeli statek, wiozący przedmioty wybuchające, zatrzymuje się w drodze w pobliżu lądu dłużej niż dwie godziny, powinien stawać w odległości najmniej 300 metrów od fabryk, warsztatów i budynków zamieszkałych.

Jeżeli stosownej przystani nie można znaleźć w takiej odległości, właściwa Władza policyjna może pozwolić, żeby obrano przystań w mniejszej odległości, jeżeli zaś nie ma innej ochrony, w odległości najmniej 200 metrów od fabryk, warsztatów i budynków zamieszkałych.

W razie zatrzymania się na dłużej niż na dwie godziny w pobliżu osad uwiadomić nadto należy jak najrychlej właściwą Władzę policyjną, która ma następnie zarządzić środki ostrożności jakie uzna za potrzebne.

Gdy statek zawija do portu, uwiadomić wprzód należy Władzę portową, takowa zaś wydać ma zarządzenia w interesie bezpieczeństwa potrzebne według okoliczności w porozumieniu z właściwą Władzą policyjną;

6. jeżeli posyłka przedmiotów wybuchających popadnie w drodze w taki stan, że dalszy przewóz okazuje się niebezpiecznym, właściwa Władza policyjna najbliższego miejsca, którą kierownik transportu winien jak najrychlej uwiadomić, wydać ma w celu uchylenia niebezpieczeństwa potrzebne zarządzenia pod względem dalszego postąpienia z posyłką a to stosownie do okoliczności z współudziałem biegłego, którego na jej wezwanie przysłać ma posyłający.

Gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, właściwa Władza policyjna ma zniszczyć przedmioty wybuchające na koszt posyłającego, bez poprzedniego uwiadomienia onegoż, a to według wskazówek i pod nadzorem biegłego, o ile to jest możebne.

Jeżeli w owym miejscu jest port, natenczas o ile chodzi o obszar portowy potrzebne zarządze-

nia wydać ma Władza portowa według okoliczności w porozumieniu z właściwą Władzą policyjną.

XII. Statki, koło statku opatrzonego banderą według l. XI, punkt 1, w odległości nie dochodzącej 300 metrów przepływające, winny ognie pogasić; parowce winny nadto uregulować odpowiednio registry kominowe.

B. Przewóz materyałów palnych nie należących do przedmiotów wybuchających.

I. Następujące przedmioty uważają się za palne:

- a) Olej skalny surowy i jego destylaty (eter skalny, gazolina, neolina, benzyna, ligroina, nafta, esencya skalna, olej skalny oszyszczony, oleje do czyszczenia, smarowidła itp.);
- b) wszelkie materyały lotne wyrabiane ze smoły lub olejków smołowych (smoły żywicznej, ze smoły węgla kopalnych czarnych i cisy, ze smoły torfowej i łupkowej);
- c) eter siarczany (etylowy), kleina i alkohol siarczany;
- d) kwas azotowy czerwony dymiący;
- e) fosfor biały i żółty, jakoteż czerwony (bezsztaltny);
- f) masa Buchera do gaszenia ognia.

Przedmioty oznaczone pod lit. a) i b) dzielą się na trzy klasy podług tego ile wynosi ich ciężar gatunkowy przy 17·5° C. a mianowicie:

- (I klasa) najmniej 0·780 (tak zwany Test-petroleum, benzol, toluol, ksylol, kumol, olej mirbanowy, olej solarny, fotogien itd.);
- (II klasa) mniej niż 0·780 a więcej niż 0·680 (benzyna, ligroina, olej do czyszczenia itp.);
- (III klasa) 0·680 lub mniej (eter skalny, gazolina, neolina itp.).

II. Przedmioty wymienione pod lit. a) i b) wolno przewozić jeziorem Bodeńskim tylko albo:

- a) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych, albo
- b) w naczyniach szklanych lub kamionkowych, przedmioty klas I i II nadto
- c) w beczkach jak najlepszych, trwałych.

Gdy się przewozi w naczyniach szklanych lub kamionkowych, zachowywać należy jeszcze następujące przepisy:

1. Jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i wysłać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

2. Gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubkach mocnych dobrze przytwardzonymi wiekami, jakoteż rękojeściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennym z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki przedmiotów klasy I, jeżeli takowe posyła się w naczyniach szklanych, nie powinna przenosić 60 kilogramów; gdy się posyła w naczyniach kamionkowych, nie powinna przenosić 75 kilogramów, podczas gdy waga brutto przedmiotów klasy II i III, gdy przesyłane są w naczyniach, bądź pierwszego bądź drugiego rodzaju, nie ma przenosić 40 kilogramów.

Każda z osobna posyłka zawierająca przedmioty II i III klasy powinna być opatrzona wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanymi na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanymi lub kamionkowymi zawierającymi przedmioty II i III klasy winny mieć napis „Nieśie trzeba“.

III. Eter siarczany (eter etylowy) jakoteż kleinę (I, lit. c) posyłać wolno tylko w naczyniach metalowych lub szklanych całkiem szczelnie zamkniętych. Naczynia te a mianowicie tak metalowe, jak i szklane, jeżeli kilka naczyń stanowią jedną posyłkę, pakować należy w sposób przepisany pod II, I, 1, gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować należy podług przepisu podanego pod II, I, 2, przestrzegając, żeby przy pakowaniu naczyń pojedynczych waga brutto każdej z osobna paki nie przenosiła 60 kilogramów.

IV. Alkohol siarczany (I, lit. c) wolno przewozić tylko albo:

1. w naczyniach szczelnych z grubej blachy żelaznej należycie zanitowanych, mających aż do 500 kilogramów pojemności; albo

2. w naczyniach blaszanych, ważących brutto najwięcej 75 kilogramów, wzmocnionych u dołu i u góry żelaznymi opaskami. Naczynia takie albo nieść się powinny w koszach plecionych lub kubkach, albo być upakowane w skrzyniach słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

3. w naczyniach szklanych, zamkniętych w grubych skrzyniach drewnianych, wysłanych słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

V. Przewóz czerwonego dymiącego kwasu azotowego (I, lit. d) podlega następującym przepisom:

Jeżeli posyła się go w baniach, fiaskach lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w osobnych naczyniach opatrzonych w mocne wygodne

ucha lub w koszach plecionych. Banie i fiaski powinny być w naczyniach otoczone najnniej równą ich pojemności ilością wysuszonej ziemi wymoczkowej lub innych właściwych suchych ziemnych ciał.

Jeżeli się posyła w naczyniach metalowych, takowe powinny być nie przepuszczające i opatrzone dobrmi zamknięciami.

VI. Fosfor pospolity biały i żółty (I, lit. e) powinien być otoczony wodą w puszkach blaszanych, obejmujących najwięcej 30 kilogramów i zalutowanych, zapakowanych mocno w grubych skrzyniach. Skrzynie powinny mieć nadto dwie mocne rękojeści, nie mają ważyć więcej nad 100 kilogramów, z wierzchu opatrzone być powinny napisami „wewnątrz fosfor pospolity żółty (biały)“ i „góra“.

Fosfor czerwony (bezkształtny) (I, lit. e) pakować należy w puszkach blaszanych dobrze zalutowanych i umieszczać takowe w grubych skrzyniach natłaczając trocinami. Skrzynie te ważyć powinny najwięcej 90 kilogramów i mieć z wierzchu napis: „wewnątrz fosfor czerwony“.

VII. Masę Buchera w puszkach blaszanych do gaszenia ognia (I, lit. f) przewozić wolno tylko w puszkach blaszanych. Puszkki te powinny być umieszczone w skrzyneczkach zawierających najwięcej 10 kilogramów a wewnątrz papierem wyklejonych. Następnie pakuje się te skrzyneczki w większych skrzytokach podobnie wyklejonych papierem.

VIII. Gdy przetwory chemiczne wymienione pod liczbami II i III posyła się w ilościach nie większych jak po 10 kilogramów, wolno łączyć je tak ze sobą, jak i z innymi przedmiotami nie należąciami do wybuchających, gryzących lub palnych, w jedną posyłkę. Przedmioty te znajdować się mają wtedy w butlach szklanych lub blaszanych szczelnie zamkniętych, które upakować należy w mocnych skrzyniach słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

Kwas azotowy czerwony dymiący wolno tylko w powyższej ilości i w powyższy sposób łączyć w jedną posyłkę z takimi samymi ilościami innych kwasów mineralnych z wyjątkiem bromu i z innymi przedmiotami nie należąciami do wybuchających, gryzących lub palnych.

Alkohol siarczany, gdy waga jego wynosi najwięcej dwa kilogramy, można łączyć w jedną posyłkę z innymi przedmiotami, nie należąciami do materiałów wybuchających, gryzących lub palnych, jeżeli tenże alkohol siarczany posyła się we w fiaskach blaszanych szczelnie zamkniętych, takowe zaś umieszczone są razem z innymi przedmiotami posyłki w grubej skrzyni i natłoczone mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami lub innymi ciałami sypkimi.

Fosforu i puszek z masą Buchera do gaszenia ognia nie wolno nawet w małych ilościach łączyć z innymi przedmiotami w jedną posyłkę.

IX. Naczynia wymienione pod II. II aż do VIII (naczynia metalowe, beczki, skrzynie, kubły i kosze) ładować należy na statki w taki sposób, żeby się o siebie nie obijały ani też spaść nie mogły.

X. Na parowcach wolno przedmioty palne ładować tylko na pokładzie; na statkach służących do przewozu ludzi nie wolno ich wcale ładować.

XI. Do tych lokali statku, w których umieszczone są przedmioty palne, wolno wchodzić tylko z lampami bezpieczeństwa i nie wolno w nich palić tytoniu. Jeżeli lokale te znajdują się pod pokładem, powinny być opatrzone u góry skuteczną wentylacją.

Na statkach, na których przedmioty palne są ładowane, nie wolno palić gołego ognia.

U statków takich kominy palisk znajdujących się pod pokładem opatrzone być powinny iskrochronami.

Przedmioty palne, naładowane na pokładzie, pokryte być powinny płachtami szczelnie osłaniającymi.

XII. Na statkach wiozących materiały palne, powinna być wywieszona we dnie bandera błękitna z wielkim białym *F* (łacińskie drukowane), w nocy latarnia błękitna; takowe mają być przytwierdzone na maszcie lub na żerdzi w wysokości najmniej czterech metrów nad pokładem.

Statkom takim przybijać wolno do lądu tylko w odległości najmniej 150 metrów od innych statków lub od budynków zamieszkałych, o ile Władza portowa a poza obrębem portów Władza policyjna miejscowa nie nakaze w większej lub nie dozwoli w mniejszej odległości przybijać do lądu.

Postanowienia niniejsze nie stosują się do statków wiozących tylko małe ilości (aż do 10 kilogramów, a względnie alkoholu siarczanego aż do 2 kilogramów, porów. I. VIII) poszczególnych materiałów palnych bądź to w przepisaniem oddzielnem opakowaniu, bądź też zapakowanych według przepisów razem z innymi przedmiotami (I. VIII), z tem zastrzeżeniem, żeby waga ogólna wiezionych małych ilości materiałów palnych nie dochodziła 40 kilogramów.

XIII. Gdy statek obładowany przedmiotami palnymi przybędzie do miejsca przeznaczenia, dowódcą winien niezwłocznie uwiadomić właściwą Władzę policyjną lub portową o ilości i rodzaju naładowanych przedmiotów palnych i statek swój umieścić niezwłocznie w miejscu wyznaczonem.

XIV. Gdy przedmioty palne mają być na statek ładowane lub ze statku wyładowywane, dowódcą winien wprzód uwiadomić właściwą Władzę policyjną lub portową.

Władza ta wyznacza stanowisko, w którym przedmioty te mają być ładowane i wyładowywane i termin, w którym praca ta ma się rozpocząć i skończyć. Stanowisko takie powinno być jak najbardziej oddalone od budynków zamieszkałych. Przystęp do stanowiska dozwolony jest wyłącznie osobom mającym tam zajęcie.

Podczas ładowania i wyładowywania nie wolno palić tytoniu ani rozniecać ognia lub używać gołego światła tak na statku jak i w pobliżu stanowiska.

O zmroku wolno ładować i wyładowywać tylko za szczególnem pozwoleniem i tylko przy świetle latarni stale utwierdzonych najmniej na dwa metry ponad powierzchnią gruntu roboczego.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu koszów i kubłów z naczyniami szklanymi lub kamionkowymi, zawierającymi materiały do przedmiotów w klasach II i III pod I. I, lit. a) i b) oznaczonych należące, nie wolno ich wozić na karach ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękojęci, któremi opakowania te są opatrzone.

C. Przewóz materiałów gryzących i trucizn.

1. Gdy materiały gryzące jak kwasy itp. przewiezione być mają innymi statkami a nie statkami rządowych lub przez Rząd koncesyonowanych przedsiębiorstw żeglugi parowej, w każdym szczególnym przypadku Władza policyjna lub portowa miejsca ładowania ma orzekać, czy materiały te przewieść należy osobnymi statkami czyli też można je ładować z innymi towarami. Pozwalając na ładowanie z innymi towarami. Władza zarządzić ma oraz środki ostrożności, którym szyper winien się poddać. Zarządzenia te wydają się na piśmie i szyper obowiązany jest pokazywać na żądanie to pismo urzędnikom policyjnym, portowym, cłowym i budowlani wodnemi kierującym.

2. Wytwory arsenu nie płynne, mianowicie kwas arsenowy, złotołusk żółty (auripigment), złotołusk czerwony (realgar), arsenik biały (Scherbenkobalt, Fliegenstein) przesyłane być mogą jeziorem Bodeńskiem tylko wtedy, jeżeli na każdej posyłce napisane będą czarną farbą olejną wyraźnymi literami wyrazy: „Arszenik (trucizna)“ i jeżeli posyłki te opakowane będą w sposób następujący:

albo

a) w beczkach podwójnych lub pakach podwójnych, mających dwa obręczami obite, wieko

obręczami lub żelaznemi opaskami umocnione i gdy beczki lub paki wewnętrzne zrobione są z grubego suchego drzewa i wyklejone wewnątrz grubym płótnem lub podobnemi grubemi tkaninami;

albo

b) w worach z płótna namazionego, zapakowanych w pojedynczych beczkach z grubego suchego drzewa;

albo

c) w cylindrach blaszanych zalutowanych, włożonych w beczki z grubego drzewa, mających dna umocnione wpuszczeniem obręczami.

3. Wytwory arsenu płynne, mianowicie kwas arsenowy, mogą być przesyłane jeziorem Bodeńskim tylko wtedy, jeżeli:

a) na każdej posyłce napisane będą czarną farbą olejną wyraźnemi literami wyrazy: „Arszenik (trucizna)“;

b) jeżeli posyła się w baniach, flaszках lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w osobnych naczyniach opatrzonych w mocne wygodne ucha lub w koszach plecionych;

c) jeżeli posyła się w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych, naczynia te powinny być nie przepuszczające i opatrzone dobremi zamknięciami.

Przepisy te stosują się także do naczyń, w których wytwory arsenu płynne były przewożone.

4. Inne wytwory metalowe trujące (barwidła metalowe trujące, sole metalowe itd.), mianowicie zaś przetwory rtęciowe, jakoto: sublimat, kalomel, chlorek rtęciowy i tlenek rtęciowy, cynober, sole i barwidła miedziane, jakoto: siarkan miedziany (siny kamień), octan miedziany (grynszpan), barwidła miedziane zielone i błękitne, przetwory ołowiu, jakoto: glejta (massykot), minia, octan ołowiu i inne sole ołowiane, biel ołowiana i inne barwidła ołowiane, także tlenki cynkowy, cynowy i antymonowy posyłać należy tylko w grubych beczkach lub pakach, z mocnego suchego drzewa zrobionych, opatrzonych w obręcze wpuszczone a względnie w opaski. Opaski powinny być takie, aby w skutek tarcia i wstrząśnień przy przewozie niepodobnych do uniknięcia, proszek szczelniami nie wychodził.

5. Gdy trucizny takie (przetwory arsenowe nie płynne i płynne, tudzież inne przetwory metalowe trujące) mają być przesłane w ilości 5000 kilogramów lub większej, ładować je należy na statkach wiozących inne towary tylko w osobnych oddziałach, od przeciekania wody szczelnie zabezpieczonych. Przed ładowaniem szyper winien uwiadomić Władzę policyjną lub portową. Władza winna przekonać się, czy oddziały statku, w których trucizny umieszczone być mają, są istotnie nieprzeciekłe.

Podobnież wtedy, gdy trucizny takie w ilościach mniej niż 5000 kilogramów wynoszących, wiezione być mają razem z innymi przedmiotami, baczyć należy na to, żeby trucizny ładowane były oddzielnie od posylek żywności. Władza policyjna lub portowa winna wydać szyprowi poświadczenie co do wydanych zarządzeń.

6. Jeżeli paki zostaną uszkodzone i to bez ich otwierania jest widoczne, Władza policyjna lub portowa miejsca wystania winna zabronić ładowania lakowych.

Postanowienia powyższe nabywają mocy obowiązującej od dnia 1. lutego 1895.

Od tego samego dnia tracą moc swoją postanowienia artykułu 14 międzynarodowego Porządku żeglarskiego i portowego dla jeziora Bodeńskiego z dnia 22. września 1867, Dz. u. p. Nr. 19 z roku 1868.

Bezpośrednie przestrzeganie i nadzór nad wykonywaniem niniejszego rozporządzenia, o ile nie chodzi o sprawy, stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 1. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 114, przekazane kierownikowi inspekcji nad żeglugą na jeziorze Bodeńskim c. k. Dyrekcji głównej kolei rządowych austriackich sprawującemu obowiązki komisarza portowego w c. k. porcie jeziora Bodeńskiego w Bregencyi, porucza się c. k. Starostwu w Bregencyi, które pod względem techniczno-żeglarskim działać ma zawsze w porozumieniu z rzezonym komisarzem portowym.

Baequehem r. w.

Wurmbrand r. w.

13.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. stycznia 1895,

tyczące się uzupełnienia i zmiany niektórych postanowień międzynarodowego Porządku żeglarskiego i portowego dla jeziora Bodeńskiego z dnia 22. września 1867 (Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1868), jakoteż wydanych rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29. października 1892 (Dz. u. p. Nr. 188) przepisów zapewniających bezpieczeństwo żeglugi na jeziorze Bodeńskim.

Na zasadzie umów zawartych między Rządami państw, nad jeziorem Bodeńskim leżących, rozporządza się co następuje:

§. 1.

We wszystkich tych miejscach, w których w międzynarodowym Porządku żeglarskim i portowym dla jeziora Bodeńskiego z dnia 22. września 1867, Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1868, jakoteż w wydanych rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 29. października 1892, Dz. u. p. Nr. 188, przepisach zapewniających bezpieczeństwo żeglugi na jeziorze Bodeńskim jest mowa o statkach żaglowych, rozumieć należy takie statki, które do poruszania się używają zwyczajnie żagli i są odpowiednio urządzone a mianowicie tak, że statki te zatrzymują charakter żaglowych, chociaż czasowo poruszane będą zapomocą wiosł lub drygawek albo zapomocą motoru posiłkowego.

We względzie prawidła wymijania się, podanego w §. 11, l. 4, ustęp pierwszy rzonego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 29. października 1892, Dz. u. p. Nr. 188, wszelkie w danym przypadku pod żaglem płynące statki jakiegokolwiek wielkości uważać należy za równe żaglowym.

Przepis zawarty w trzecim ustępie l. 4 wzmiankowanego wyżej §. 11go obowiązuje jednak wszelkie pomniejsze statki także wtedy, gdy płyną pod żaglem, w szczególności zaś także łodzie żaglowe, służące do celów rozrywkowych i gonitw (jachtów żaglowych itp.).

§. 2.

Sygnaly rozpoznawcze przepisane w Porządku sygnałowym dla żeglugi na jeziorze Bodeńskim

(załączka III do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 29. października 1892, Dz. u. p. Nr. 188) pod „I. Sygnaly do mgły“, dawać należy odtąd w sposób następujący:

sygnał rozpoznawczy pod 2 a:

(00) (00) (00)

trzy razy w minucie po dwa krótkie świsty szybko po sobie następujące;

sygnał rozpoznawczy 2 b:

(000) (000) (000)

trzy razy w minucie po trzy krótkie świsty szybko po sobie następujące.

§. 3.

Postanowienia powyższe wchodzą w wykonanie od dnia 1. lutego 1895.

Bezpośrednie przestrzeganie i nadzór nad wykonywaniem niniejszego rozporządzenia, o ile nie chodzi o sprawy, stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 1. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 114, przekazane kierownikowi inspekcji nad żeglugą na jeziorze Bodeńskim c. k. Dyrekcji głównej kolei rządowych austriackich, sprawującemu obowiązki komisarza portowego w c. k. porcie jeziora Bodeńskiego w Bregencyi, porucza się c. k. Starostwu w Bregencyi, które pod względem techniczno-żeglarskim działać ma zawsze w porozumieniu z rzeconym komisarzem portowym.

Bacquehem r. w.

Wurmbrand r. w.